

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากเบอร์ลิน

(Weekly News from Berlin)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน

14 - 17 กรกฎาคม 2560

1 ข่าวภายในประเทศ

การร่วมมือด้านอุตสาหกรรม 4.0 ในสหภาพยุโรป

อาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรม 4.0 เปรียบเสมือนสิ่งที่คิดค้นโดยประเทศเยอรมนี โดยรัฐบาลเยอรมันเริ่มส่งเสริมแนวความคิดด้านการปรับโครงสร้างการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ให้เข้าสู่ระบบดิจิทัล ตั้งแต่ด้านการออกแบบจนถึงการผลิต และขยายไปถึงโรงงานดิจิทัล การที่รัฐบาลผลักดันเหล่านี้ทำให้บริษัทต่างๆในประเทศเยอรมนีเป็นผู้นำด้านดังกล่าว ตั้งแต่ ระบบอุตสาหกรรมอัตโนมัติของบริษัท Siemens จนถึงบริษัท SMEs อย่างบริษัท Festo ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระบบอัตโนมัติ และในปัจจุบันคำว่า อุตสาหกรรม 4.0 กลายเป็นคำที่ทั้งโลกรู้จักดี โดยเฉพาะประเทศจีนให้ความสนใจเรื่อง

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

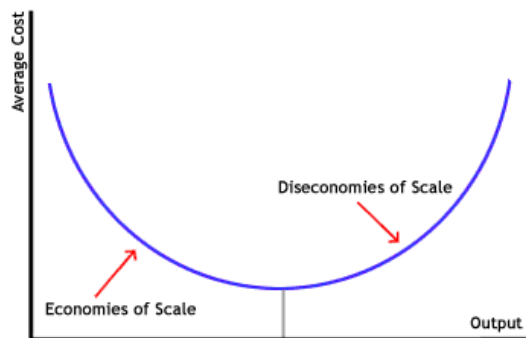
หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนั้น นำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ดังกล่าวเป็นพิเศษ และแม้ว่าประเทศอเมริกาจะเริ่มเรื่องดังกล่าวช้าไปบ้าง แต่ในเวลานี้ก็ได้สร้างกลุ่มอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต (IIC – Industrial Internet Consortium) ขึ้น ซึ่งในขณะนี้กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคลึงกับ Plattform Industrie 4.0 ของเยอรมัน ที่เน้นการสร้างมาตรฐานแห่งอนาคตขึ้น การที่ประเทศต่างๆให้ความสนใจกับการพัฒนาตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลมากขึ้น ส่งผลให้สหภาพยุโรปเริ่มรวมตัวกันขึ้น โดยเยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี ร่วมมือกันสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมของตนเข้มแข็งขึ้น โดยทั้งหมดจะร่วมมือกันสร้างมาตรฐานขึ้น เพื่อให้เหล่า SMEs สามารถใช้ระบบดิจิทัลบนพื้นที่ทดลอง ภายใต้การสนับสนุนด้านนโยบายจากสหภาพยุโรป นาย Bernd Leukert ผู้บริหารบริษัท SAP ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำด้านพัฒนาระบบ Software และยังคงดำรง

ตำแหน่งเป็นหนึ่งในผู้ดูแล กลุ่มขับเคลื่อนการบริหาร Plattform Industrie 4.0 ของเยอรมนี กล่าวว่า “การร่วมกำลังของทั้ง 3 ประเทศนั้น เปรียบเหมือนการก้าวไปสู่อนาคตอย่างความสมเหตุสมผล เพื่อที่จะรักษาตำแหน่งผู้นำด้านอุตสาหกรรม 4.0 ไว้ให้ได้” โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2018 กลุ่มพันธมิตรนี้จะนำเสนอผลการร่วมมือระหว่าง Industrie 4.0 (เยอรมัน) Alliance Industrie du Futur (ฝรั่งเศส) และ Piano Industria 4.0 (อิตาลี) ให้เห็นเป็นรูปธรรม

กลุ่มผู้ผลิตเครื่องจักรกลตอบรับข้อเสนอด้านนโยบายของ EU เป็นอย่างดี เพราะเป็นกลุ่มที่ต้องการ ผลักดันการสร้างเครือข่ายดิจิทัลให้มากยิ่งขึ้น นาย Hartmut Rauen รองประธานกรรมการสมาคม ผู้สร้างเครื่องจักรและโรงงานเยอรมัน (VDMA -Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau) กล่าวว่า “เราต้องการให้มีการสร้างตลาดดิจิทัลภายใน EU ขึ้นในเร็ววันนี้ เพื่อที่การประหยัดโดยเพิ่มขนาด (economies of scale) มีประสิทธิภาพสูงสุด” แม้ว่าในด้านเทคโนโลยีแล้วนั้น ประเทศเยอรมนีจะเป็นผู้นำของโลก แต่อเมริกาหรือจีนก็จะได้รับผลประโยชน์จากการสร้างตลาดนี้เช่นกัน สำหรับนาย Hartmut Rauen แล้วนั้นการริเริ่มที่จะสร้างตลาดนี้เป็นสัญญาณที่ดีจากภาคการเมือง โดยกล่าวว่า “สัญญาณจากบรัสเซลส์นี้ชัดเจนมาก เพราะเราต้องร่วมมือกันทำถึงจะได้รับความน่าเชื่อถือ” ซึ่งการร่วมมือกันในครั้งนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้น

เท่านั้น นาย Hans-Jörg Stotz รองประธานอาวุโส IoT Strategy & Innovation ภายใต้การดูแลของ SAP กล่าวว่า “พวกเรามองการร่วมมือกันในครั้งนี้ เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และจะดึงให้ประเทศอื่นๆ ใน EU เข้ามาร่วมโครงการนี้ด้วยในระยะกลาง เพราะธุรกิจ B2B ใน EU ต้องการ

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

มาตรฐาน 4.0 เพื่อที่พวกเราจะสามารถพูดเป็นเสียงเดียวกันได้” ซึ่งบริษัทใหญ่ๆ จำนวนมากก็เห็นด้วยกับแนวความคิดนี้ แล้วคำถามที่ว่า แล้วมาตรฐานเหล่านี้จะกลายเป็นมาตรฐานหลักหรือไม่นั้น สิ่งที่คุณผู้เชี่ยวชาญสามารถตอบได้ในขณะนี้ก็คือ ระบบปิดแบบประเทศใดประเทศหนึ่งนั้นไร้ประสิทธิภาพ เพราะธุรกิจอุตสาหกรรมนั้นเป็นธุรกิจระดับนานาชาติ มาตรฐานที่เป็นระบบเปิดจึงเป็นสิ่งสำคัญ เหตุนี้เองกลุ่มอุตสาหกรรม 4.0 ของเยอรมันจึงทำงานร่วมกับ IIC ของอเมริกามานานแล้ว

จาก Handelsblatt 17 กรกฎาคม 2560

ข้อคิดเห็น/เสนอแนะของสคต. - การสร้างมาตรฐานแห่งอนาคตเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง อุตสาหกรรม 4.0 จะส่งผลกระทบต่อทุกสิ่ง ยุโรปเริ่มสร้างมาตรฐานของตนเองขึ้น และร่วมมือกับอเมริกาในขั้นต่อไป ซึ่งมาตรฐานนี้จะกลายเป็นมาตรฐานของโลกต่อไปในอนาคต ซึ่งผู้ประกอบการไทยควรจับตามองให้ดีว่าการพัฒนาตัวของอุตสาหกรรม 4.0 จะดำเนินไปในทิศทางใด และจะทำประโยชน์ (การเกิดขึ้นของธุรกิจใหม่) หรือโทษให้กับบริษัทของตน (การย้ายฐานการผลิตกลับยุโรป) มากน้อยเพียงใด

2 ข่าวเศรษฐกิจ

ห้างสรรพสินค้าในเยอรมนีเริ่มประสบปัญหา

นาย René Benko เจ้าของบริษัทห้างฯ Karstadt ต้องการจะสร้างสรรพสินค้า ในใจกลางกรุงเบอร์ลินแห่งใหม่เปิดขึ้นที่จะมาดึงดูดลูกค้าอีก ซึ่งในห้างดังกล่าว จะมีร้านค้ากว่า 230 ร้าน บนพื้นที่กว่า 65,000 ตารางเมตร โดยจะใช้ชื่อว่า “Mall of Ku’damm” โดยในห้างดังกล่าว ได้วางพื้นที่กว่า 3,000 ตารางเมตรไว้ให้เป็นร้านอาหาร

ซึ่งสำหรับโปรเจกต์ที่จะสร้างใหม่นี้ นาย René Benko จะต้องบอกห้างสรรพสินค้า Karstadt เก่าบนถนน Kurfürstendamm ซึ่งเป็นถนนช้อปปิ้งชื่อดัง และการได้พบกับพันธมิตรที่มีความสามารถอย่าง นาย Harald Huth ซึ่งเคยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเคยดำเนินโครงการ Mall of Berlin บน Leipziger Platz มาก่อน และต้องการให้นาย Harald Huth เข้ามาดูแลโครงการดังกล่าว ขนาด

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

ที่ว่า นาย Stephan Fanderl ผู้บริหาร Karstadt เองยังกล่าวชมนาย Harald Huth อย่างออกหน้าว่า “เรคาดการณ์ว่า ห้างใหม่นี้ จะทำให้ความถี่ในการเข้าห้างสรรพสินค้าของเราเพิ่มสูงขึ้น และพื้นที่การจำหน่ายสินค้า ของเราก็จะดูดีมีมากขึ้นด้วย”

อย่างไรก็ตามนาย Harald Huth ได้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้ว และสรุปได้ว่า น่าจะมีผลเสียมากกว่าได้ จึงยกเลิกแผนโครงการที่วางไว้ในวินาทีสุดท้าย ซึ่งบริษัท HGHI ของนาย Harald Huth ได้กล่าวยืนยันกับนสพ. Handelsblatt ถึงการถอนตัวในครั้งนี้อย่างเป็นทางการแล้วด้วย และได้ยืนยันว่าเขาได้ถอนตัวจาก โครงการอย่างเต็มตัวในหน้าเว็บไซต์ของบริษัท โดยข้อมูลของโครงการที่เคยวางแผนจะปรับปรุงก็หายไป เหตุนี้ทำให้นาย René Benko ต้องดำเนินโครงการนี้เองปราศจากพันธมิตร และได้ออกมาแจ้งว่า “ทางเรากำลังตรวจสอบแนวทางต่างๆ ในการปรับปรุงห้าง Mall of Ku’damm” แต่ในทางปฏิบัติแล้วนั้น เป็นไปได้ที่โครงการนี้ได้พับเสื่อกลับบ้านไปเรียบร้อยแล้ว

แน่นอนว่านาย Huth ได้มีประสบการณ์ท้อทายในการลงทุนจากโครงการห้างสรรพสินค้าอื่นๆ มาแล้ว โดยโครงการที่สำคัญตอนนี้องเขาคือ โครงการ “Mall of Berlin” ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง แม้ว่าจะตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงแต่ก็จะมีคนเดิน ทำให้ผู้เช่าที่จำนวนมากต้องถอดใจ และประสบปัญหาที่จะสามารถทำกำไรกับร้านสาขาในห้าง ในขณะที่ทางฝ่ายบริหารของ HGHI เองก็ยังไม่มีความตอบให้กับการพัฒนาตัวของยอดจำหน่ายและจำนวนลูกค้าที่ไม่มีแนวโน้มกระเตื้องขึ้น ซึ่งห้างสรรพสินค้า Mall of Berlin เปิดตัวมาได้ 2 ปีครั้งนี้ไม่ใช่เป็นเพียงกรณีเดียวที่เกิดขึ้น ในปัจจุบันห้างสรรพสินค้าสัญชาติเยอรมัน กว่า 480 แห่ง ที่ในอดีตเคยคาดการณ์กันว่า จะเป็นแหล่งทำกำไรของธุรกิจค้าปลีกแห่งอนาคตกลับประสบปัญหาเดียวกันหมด จำนวนห้างในตัวเมืองก็ลดจำนวนลงอย่างตกใจ นาย Marco Atzberger ผู้บริหารสถาบันวิจัยการค้า EHI Retail ที่เมือง Köln ได้ตั้งข้อสังเกตว่า “การแข่งขันครั้งใหญ่ระหว่างแต่ละห้างสรรพสินค้าจะยิ่งดุเดือดขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากแต่ละบริษัทจะต้องสร้างเอกลักษณ์ของตัวเอง

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

เองขึ้นมา” และยังคงกล่าวว่า “โดยเฉพาะห้างสรรพสินค้าแห่งใหม่ที่จะต้องต่อสู้เพื่อแย่งส่วนแบ่งตลาดให้ได้” นาง Ioanna Fischer ผู้บริหารบริษัท ECE ซึ่งเป็นบริษัทผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าอันดับหนึ่งในเยอรมนี กล่าวยืนยันว่า “การจะเปิดห้างสรรพสินค้าในปัจจุบันไม่ใช่เป็นเรื่องง่ายอีกต่อไป โดยในอดีตจะคำนึงถึงเพียงแคระดับยอดขายที่น่าสนใจ แต่ปัจจุบันนี้ จะต้องคำนึงถึงสถานที่ตั้งที่จะพัฒนาต่อไป มันไม่แน่นอนอีกต่อไปว่า ธุรกิจจะดำเนินไปได้ด้วยดีหรือไม่”

จากข้อมูลการสำรวจของ “Expansionstrends 2017” ของ EHI ได้ชี้แจงสถานการณ์ว่า ร้อยละ 45 ของการสอบถามผู้ค้าพบว่า ตัวเลขลูกค้าที่เดินห้างสรรพสินค้าในช่วงครึ่งปีหลัง 2016 ลดลง อีกทั้งสถานการณ์ความขบเซาช่วงต้นปี ส่งผลให้สถานการณ์ยิ่งแย่ลงไปอีก นาย Marco Atzberger ผู้เชี่ยวชาญยืนยันอีกว่า จำนวนผู้เดินห้างสรรพสินค้าลดลงร้อยละ 36 กล่าวเสริมว่า “เราตระหนักถึงการลดลงอย่างชัดเจนที่ตรงกันข้ามกับปีที่แล้ว ห้างสรรพสินค้าส่วนใหญ่เผชิญกับตัวเลขที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง” ลูกค้ามีตัวเลือกในการเลือกซื้อสินค้ามากขึ้น ทำให้ยิ่งยากสำหรับผู้ค้าที่จะดึงดูดลูกค้า “นอกจากนี้ ยังได้รับผลกระทบจากการแข่งขันของแหล่งซื้อสินค้าออนไลน์” ผลที่ตามมาคือ จำนวนยอดขายในห้างสรรพสินค้าโดยรวมในปีที่ผ่านมา จากการคาดการณ์พบว่าลดลงถึง 5 เปอร์เซ็นต์ แม้ว่าในช่วงแรกสถานการณ์ดูจะไม่ร้ายแรงมากนัก แต่หากพิจารณาค่าเช่าที่สูงขึ้นและความแตกต่างระหว่างราคากับราคาขายที่ค่อนข้างน้อยแล้ว ส่งผลให้ผู้ค้าส่วนมากได้รับผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ จนทำให้ร้านค้าจำนวนมากในห้างฯ วางเปล่า ไร้ผู้เช่า ในกรุงเบอร์ลินถือเป็นหนึ่งในแหล่งที่ทำหายของนักลงทุนกว่า 67 ห้างสรรพสินค้าในขณะนี้แข่งขันกันเพื่อดึงดูดลูกค้าบนพื้นที่กว่า 4,4 ล้านตารางเมตร โดย 1 ใน 3 ของพื้นที่จำหน่ายสินค้าในเมืองหลวงนี้เป็นที่ตั้งของห้างสรรพสินค้า ส่งผลให้ทำให้ค่าเช่าลดลง หลังจากที่มีการขยายตัวขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จากการคาดการณ์ของผู้ให้บริการทางอสังหาริมทรัพย์ CBRE ในปีที่ผ่านมาราคาค่าเช่าในพื้นที่สำคัญในเมืองหลวงในช่วงแรกยังคงที่ แต่พื้นที่ทองคำบางส่วน มีราคาลดลง

ปัญหาปริมาณสินค้าที่ล้นตลาดนี้ไม่ได้เกิดเพียงแต่ในกรุงเบอร์ลินเท่านั้นแต่เกิดทั่วประเทศเยอรมนีถึงแม้ว่าปัจจุบันสามารถกู้เงินได้ในราคาถูกและเอื้อผลประโยชน์ในการลงทุนทางอสังหาริมทรัพย์ แต่ก็เป็นการยากที่จะมีการก่อสร้างห้างสรรพสินค้าใหม่ เพราะในช่วง 10 ที่ผ่านมา มีการเปิดห้างสรรพสินค้าโดยประมาณ 10 แห่งต่อปี จะมีก็แต่ในปี 2016 เท่านั้นที่มีการเปิดห้างเพียง 3 แห่ง และในปีนี้มีใหม่เปิดเพิ่มขึ้น รวมไปถึงบริษัทสัญชาติฝรั่งเศส Unibail-Rodamco ที่เปิดตัวโครงการในช่วงหลายปีที่ผ่านมาในเยอรมนี อาทิเช่น ห้าง Minto ในเมือง Mönchengladbach หรือห้าง Palais Vest ในเมือง Recklinghausen ก็พิจารณาในการปรับปรุงอาคารห้างสรรพสินค้าก่อน แทนที่จะเปิดห้างแห่งใหม่ ตามที่ตัวแทนของบริษัทได้ตอบคำถามไว้ว่า “กลุ่มลูกค้าเป้าหมายในตลาดเยอรมันนั้นนับว่าท้าทายมาก แต่เรานั้นเชื่อในประสิทธิภาพ และกำลังซื้อที่แฝงอยู่ในตลาดเยอรมัน” ดังนั้นทางบริษัท

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

จะไม่เปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานเพื่อที่จะเพิ่มจำนวนลูกค้าที่เดินห้างสรรพสินค้าและยอดขายสินค้าของบริษัทให้ได้

ผู้นำทางการตลาดเยอรมัน ECE นั้นออกจะเปิดกว้างกับการให้ข้อมูล โดยให้ข้อมูลว่า ในขณะที่ยังคงพอใจกับข้อมูลตัวเลขการดำเนินงานธุรกิจอยู่ โดยนาง Fisher ผู้บริหารธุรกิจกล่าวว่า “จำนวนลูกค้าโดยประมาณในห้างสรรพสินค้าของเราในปี 2016 ลดลงร้อยละ 2 ถึงแม้จะมีทิศทางขาลง แต่ตัวเลขนั้นยังคงที่ ดังที่ธุรกิจทางการค้าโดยทั่วไปที่ต้องเผชิญเป็นปกติ ยอดจำหน่ายก็ยังคงที่ “โดยยอดจำหน่ายที่ขยับตัวเลขขึ้นร้อยละ 0,05 ก็ยังจัดว่าไม่ติดลบ” ในปัจจุบันบริษัท ECE ยังคงดำเนินการเพียงไม่กี่โครงการใหม่ หนึ่งในนั้นมี Cano ร่วมอยู่ด้วย นอกจากนี้ Loom ที่เมือง Bielefeld จะปรับปรุงฐานโครงสร้างที่เสมือนสร้างใหม่ ตามที่นาง Fisher กล่าวว่า “งานส่วนใหญ่ตอนนี้ของเราคือ การปรับปรุงห้างสรรพสินค้าที่มีอยู่แล้วเป็นหลัก” หากมีการวางแผนที่จะสร้างตึกใหม่นั้น จะไม่เป็นเพียงห้างสรรพสินค้า แต่เป็นการผสมผสานของสำนักงาน ห้องที่อยู่อาศัย ร้านอาหาร และร้านค้ารวมกัน ตัวอย่างที่มีอยู่คือ Dorotheen-Quartier ที่ Stuttgart ที่เปิดไปเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา แผนและการลงทุนสร้างมาจากธุรกิจครอบครัวตระกูล Breuninger โดยตระกูลนี้ได้ลงทุนมากกว่า 200 ล้านยูโรเพื่อสร้างรวม 3 ตึก ทั้งนี้พื้นที่ 40,000 ตารางเมตรถูกจองเป็นพื้นที่สำหรับร้านค้าและส่วนใหญ่เพื่อจัดเป็นพื้นที่สำนักงาน อย่างไรก็ตาม Willy Oergel หัวหน้าครอบครัว Breuninger จึงเสี่ยงที่จะเรียก Dorotheen-Quartier ว่าเป็นห้างสรรพสินค้า แต่เรียกว่า “จุดนัดพบ” เพราะเขาต้องการเปลี่ยนโฉมจากย่านที่ลึกลับเป็น “ย่านที่มีชีวิตชีวาและน่าดึงดูด” แทน

จาก Handelsblatt 14 กรกฎาคม 2560

ข้อคิดเห็น/เสนอแนะของสคต. - รายงานฉบับนี้แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจห้างสรรพสินค้าในเยอรมนีในเวลานี้ อยู่ในช่วงขาลง ซึ่งอาจจะต้องรออีก 2 – 3 ปี จึงน่าจะกลับมาดีอีกครั้ง และน่าจะมีส่วนผสมผสาน ออกมามากยิ่งขึ้นเพื่อใช้พื้นที่ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้ประกอบการไทยที่ต้องการจะเปิดร้านสาขาในเยอรมนีอาจใช้โอกาสนี้ให้เป็นประโยชน์ในการจับจองพื้นที่ในการตั้งร้านสาขา และต่อรองราคาค่าเช่าให้ถูกลง เพราะในปัจจุบันมีร้านจำนวนมากที่ว่างอยู่ แต่ในประเทศเยอรมนีมีแนวโน้มที่จะมีการบริโภคสูงขึ้น เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำ ประชากรมีรายได้สูงขึ้น และจำนวนคนว่างงานที่ลดลง สิ่งเหล่านี้จะส่งผลเชิงบวก ในช่วง 2 – 3 ปี ข้างหน้าแน่นอน

Office of Commercial Affairs - Royal Thai Embassy
Petzowerstr. 1, 14109 Berlin, Germany
email - thaicom.berlin@t-online.de

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ